НАРОДНО СЪБРАНИЕ
51-554-04-348
19 / 11 2025

ЧРЕЗ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 51 НС

09
13

ДО
Г-Н НИКОЛАЙ НАНКОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА
ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И
МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ
В 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме предложение за изменение на приетия на първо гласуване Законопроект за водоснабдяването и канализацията със сигнатура 51-502-01-38, внесен от Министерски съвет на 25.07.2025 година:

§ 1. Член 4 се изменя така:

„За целите на управлението, изграждането, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и за предоставянето на ВиК услугите територията на страната се разделя на обособени територии.“

§ 2. В чл.5, ал.2 се изменя така:

„(2) В границите на една обособена територия по чл. 4 само могат да оперират няколко ВиК оператора, като общините самостоятелно избират оператора, който може да осъществява дейностите по ал. 1.“

§ 3. В чл.9, ал.1 се изменя така:

1. Създава се нова т.1:

„1. Министърът на регионалното развитие и благоустройството разработва проекта на Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България, внася го за приемане от Министерския съвет, осъществява координация и контрол по изпълнението на приетата стратегия;“

т.2 Досегашните т.1, 2, 3 и 4 стават съответно 2,3,4 и 5.“

§ 4. Член 11 се изменя така:

„Чл.11. Общинският съвет:

1. осъществява управлението на В и К системите - когато в границите на обособената територия попадат В и К системи - собственост само на една община;

2. изразява становище по разработените от ВиК оператора на обособената територия бизнес планове и съгласува бизнес плана преди представянето му за одобрение;
3. съгласува регионалния генерален план и други програми, свързани пряко с инвестиции в активи – публична общинска собственост;
4. определя представител на общината в съответната асоциация по водоснабдяване и канализация и съгласува мандата му;
5. взема решения за финансиране на ВиК системи публична общинска собственост в съответствие с регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация;
6. предлага на съответния компетентен орган приоритетни ВиК обекти - публична общинска собственост, за финансиране.“

§ 5. В чл.14, ал.2, т.3 и т.6 се изменят така:

„3. приема бизнес плана на ВиК оператора;

„6. приема плановете по чл. 29, ал. 1.“

§ 6. В чл.16, ал.4 се изменя така:

„(4) Решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК се вземат с мнозинство от повече от половината от гласовете на присъстващите по ал. 3.“

§ 7 В чл.26, ал.5 след думата „общината“ се добавя думата „безвъзмездно“.

§ 8 В чл.27, ал.2 думите “административна област“ се заменят с „обособена територия“.

§ 9 В чл.28 думите “административна област“ се заменят с „обособена територия“.

§ 10. Член 29, ал.1 се изменя така:

„(1) Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация по чл. 9, ал. 2, т. 1 се съгласуват и приемат от асоциациите по ВиК, и се приемат от общинските съвети на съответните общини.“

§ 11. Член 31 се изменя така:

„Чл.31 (1) В и К операторите определят за обособената територия, която оперират, или за части от нея, диференцирани цени за групи потребители за услугата „доставяне на вода на потребителите и/или на други ВиК оператори“, съобразена със способа за осъществяване на водоснабдяването и съответстващите разходи.“

(2) Цената за В и К услугата „отвеждане на отпадъчни води и пречистване“ се определя диференцирано за различните групи потребители на съответната обособена територия в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон, Закона за водите и актовете по неговото прилагане.“

§ 12. Член 46 се изменя така:

„Чл.46 ВиК операторите осъществяват дейностите по чл. 44, ал. 1 въз основа на договор за възлагане по чл. 51, сключен с асоциацията по ВиК или от Общинския съвет, за обособената територия.“

§ 13. В чл.51 думите “административна област“ се заменят с „обособена територия“.

§ 14. Член 56 се изменя така:
„Чл.56. Стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите включва тяхното опазване, поддържане в изправност, използването им, осигуряването на непрекъснатост на нормалното им функциониране съгласно тяхното предназначение и инвестиране с цел постигане на по-добра ефективност и подобряване на качеството на услугата, при спазване на изискванията на действащото законодателство.“
§ 15. В Чл.63, ал.2 се изменя така:
„(2) Когато качеството на водата за питейно-битови цели във водоснабдителната система има отклонения от изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите, услугата по чл. 60, ал. 1, т. 1 може да се осъществява само след издаване на разрешение по чл. 155а, ал. 1, т. 1 от същия закон в случаите, когато се изисква такова, или след съгласуване с органите на държавния здравен контрол съгласно разпоредбите на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите, а за периода на отклонение от изискванията за качествата на питейната вода, подавана във водопроводната мрежа, потребителите на ВиК услугата не заплащат услугата „доставяне на вода“.“
§ 16. В Чл.65 се създава нова ал.3:
„(3) ВиК операторите изплащат обезщетения за щетите, нанесени в резултат на ограниченията по чл. 64, когато в продължение на повече от 24 часа потребителите на ВиК услугата нямат достъп до услугата „доставяне на вода“.“
§ 17. В Преходните и заключителни разпоредби § 5, § 6, § 9 и § 11 да отпаднат.

Вносители:

Петър Николаев Петров
Костя Георгиев Стоянов
Ангел Кънчев Славов
Константина Венцеславова Петрова
Виолета Радева Кърчева
Ирена Петрова Петрова
Емил Янков Янков
Славчо Ангелов Кунев
Ангел Нешов Георгиев

Димчо Димитров Димчев
Климент Пламенов Шопов
Иван Василиев Рангелов
Искра Михайлова Михайлова
Иванка Георгиев Сръмов
Маргарита Иванова Махаева

МОТИВИ

По § 1 и 2: В страната има общински ВиК дружества, които независимо от трудностите съумяват да осигурят условия за устойчиво развитие на сектора, включващ съхраняване на водата като природен ресурс и опазване на околната среда. Това са дружества, които са доказали с годините своята ефективност и предлагат на потребителите качествени услуги на социално приемлива цена. Тези общини независимо, че години наред са лишени от европейско финансиране, ежегодно влагат средства за поддръжка и развитие на мрежите, което подобрява услугата и намалява загубите на вода. В страната няма общинско ВиК дружество, което да е въвело режим на водоснабдяването. Ето защо вливането в един неефективен ВиК оператор с лошо финансово състояние, предоставящ недобри услуги само ще намали качеството на живот в консолидиралите се общини.

Принудителното окрупняване на общинските ВиК оператори накърнява правото на свобода и собственост на общините. Лишава компетентния орган - общинския съвет - от възможността пряко да упражнява своите правомощия в тази толкова приоритетна за местните власти сфера, която засяга живота, здравето и социално–битовите нужди на цялото население.

Окрупняването противоречи на конституционния принцип за неприкосновеност на собствеността, в т.ч. на общинската собственост - чл.17 от Конституцията на Р България (КРБ). Принудителното закриване на дадено общинско дружество без волята на собственика (общинските съвети) противоречи на принципа за свободната стопанска инициатива - чл. 19, ал. 2 от КРБ. Част от предложенията нарушават и други текстове от Конституцията, като чл. 136 за правото на самоуправление и чл. 137 за правото на свободно сдружаване.

Противоречия се констатират и със Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА).

Въпреки многократните опити от страна на различни общини да напуснат обособената територия или да създадат отделна, или да започнат членство в друга асоциация, такива единодушни решения не се взимат и тези общини са в неопределено и неясно положение във ВиК сектора, което води единствено до загуби. От няколко години различни общини буквално излизат на бунт от страна на местните им управляващи и граждани, с искане да напуснат водните асоциации, тъй като общинските им ВиК фалират, но същевременно са подложени на безпрецедентен натиск за консолидиране и принудително държани в общ воден оператор, а последиците са завишени в пъти цени на водата без инвестиции в областта на водопреносната мрежа. Всичко това е в абсолютно нарушение на обществените интереси.

Поради тези причини, с предложените от нас промени целим предоставянето на възможност на една обособена територия да оперират няколко ВиК дружества, като общините самостоятелно избират своя оператор. Общините трябва да имат свобода на избор за управление на техните активи и предоставяне на услугата в дадена обособена територия. Когато общината има свобода да решава, тя най-добре

ще прецени коя възможност е по – приемлива за нейното население – самостоятелно дружество или присъединяване към единния областен оператор.

По § 3: Стратегията за развитие на водоснабдяването и канализацията в Р. България е необходим стратегически документ, който следва да отразява предизвикателствата пред ВиК отрасъла, свързани с огромен недостиг на финансов ресурс, режими на водоснабдяване в редица населени места, водните кризи, прогнозите за все по-чести засушавания, които поставят под рискове водоснабдяването в много населени места и др. Разработената стратегия следва да предложи решения по всички тези ключови констатации и проблеми в управлението и финансовото осигуряване на сектора. Стратегията за периода 2014-2023 г. изтече и все още няма приета нова за дългогодишен период, в която да са описани поне основните цели, приоритетите, етапите, механизмите за определяне на тарифите, за да се гарантират разходно ориентирано ценообразуване за ползването на ВиК системите и услугите и финансовата устойчивост на ВиК операторите, необходимите средства и източниците на финансиране за изграждане и развитие на ВиК системите и за повишаване на качеството на ВиК услугите и др.

По § 4: Във връзка със съществуването на общински ВиК дружества, следва Общинския съвет да осъществява управлението на В и К системите - когато в границите на обособената територия попадат В и К системи - собственост само на една община и той осъществява функциите на Асоциация по ВиК. Предлагаме правото на Общинския съвет да изрязва становище и да съгласува бизнес плана (бизнес програмата) на ВиК оператора, както и да съгласува Регионалния генерален план и други програми, свързани пряко с инвестиции в активи – публична общинска собственост.

По § 5: Предлагаме Общото събрание на асоциацията по ВиК не само да съгласува, а и да приема Бизнес плана (бизнес програмата) на ВиК оператора. По този начин ще има възможност за синхронизиране на капиталовите програми на общините с инвестиционните програми на съответните ВиК дружествата. Предлагаме и приемането на Регионалните генерални планове по чл. 29, а не само съгласуването им. Чрез приемането от Общото събрание на АВиК на генералния план (частите, които пряко засягат общините) ще се постигне по-добра оперативност при планирането и реализацията на нови ВиК системи и качественото експлоатиране на сега действащите. В противен случай МРРБ ще може еднолично да определя какво ще се случва във ВиК сектора на територията на дадена община, без да се съобрази с нуждите на местното население, както и с препоръките на местната власт по места, които имат пряк поглед върху положението на ВиК сектора на местно ниво.

По § 6: Решенията на общото събрание на асоциацията по ВиК трябва да се взимат с мнозинство от повече от половината от гласовете на присъстващите, тъй като по този начин се регламентира равнопоставеността на всички собственици, като се промени мнозинството за приемане на решенията - от ¾ да се определи на повече от ½ от присъстващите. Към момента липсва равнопоставеност между държавата и общините, тъй като държавата има запазен процент от 35% от

гласовете в общото събрание на Асоциациите по ВиК (неотговарящ на притежаваните от нея активи). По същество това е „блокираща" квота при взимане на решения в АВиК дори те да са подкрепени от всички общини, притежаващи 65% от гласовете. Тази ситуация в повечето случаи демотивира общините в процеса на управление на своите активи. На практика МРРБ има многостепенна роля. Явява се като собственик на активи в Асоциацията по Вик, като собственик на ВиК дружествата (или на дялове) и като страна по сключените договори за възлагане дейности на ВиК операторите.

По § 7, 8 и 9: Мотивите съвпадат с мотивите по § 1 и 2.

По § 10: Предлагаме Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация не само да се съгласуват, а и да бъдат приемани от Асоциациите по ВиК. В противен случай се оказва, че изработването и приемането на Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация остават, като запазено правомощие единствено за МРРБ. Регионалните генерални планове трябва да могат да се гласуват и приемат от всяка една община или по-конкретно общински съвет в съответната асоциация в частите, които пряко засягат територията на съответната община. Чрез приемането от всяка една община на генералния план за частите от него, които я засягат пряко, ще се постигне по-добра оперативност при процесите по планиране и реализация на нови ВиК системи и качественото експлоатиране на сега действащите. Без предлаганите промени МРРБ ще може еднолично да определя какво ще се случва във ВиК сектора на територията на дадена община, без да се съобрази с нуждите на местното население, както и с препоръките на местната власт по места, които имат пряк поглед върху положението на ВиК сектора на местно ниво.

По § 11: Предлагаме диференцирани цени за групи потребители на ВиК услугите. Не е приемливо потребители от дадена обособена територия, до които питейната вода достига по гравитачен или по комбиниран помпажно-гравитачен способ, съответно със значително по-малки разходи от страна на В и К операторите, да заплащат за доставяне на вода еднаква цена заедно с потребителите от същата обособена територия, към които водата се подава изцяло чрез помпажен способ. Действителните разходи на ВиК операторите са свързани най-вече с разходите за електроенергия за захранване на помпените станции. Години наред потребителите, жители на населени места, където водата достига чрез гравитачен или комбиниран способ, заплащат същата цена за доставка на питейна вода както и онези, до чиито населени места водата се подава изцяло чрез помпажен способ. Проблемът за несправедливото формиране на сметките за доставяне на вода е дал основание на стотици български граждани безрезултатно да сезират различни институции. Тези граждани продължават да заплащат стойността на електроенергията, включена в цената на водата, която стойност не би трябвало изобщо да дължат при гравитачно водоснабдяване или съответно да дължат в непълен обем при комбинирано водоснабдяване. Технологията за добиване и доставяне на вода в тези водоснабдителни системи е на помпажен или гравитачен принцип, като често включва и двата варианта, различни за всяко от

населените места в отделните части от водоснабдителната система. При липса на свързаност на мрежата за водоснабдяване е недопустимо да има единна цена за потребителите, в смисъла в който тя се разбира в предлагания проект. Това противоречи освен на Рамковата директива за водите и на основните пазарни и икономически принципи.

Също така известен е факта, че във високопланинските населени места водата пристига на гравитачен принцип, т.е. не се използват допълнителни инсталации и съоръжения. В малките населени места не се използват пречиствателни инсталации, защото просто не са необходими. Съобразно разпоредбите на изготвения проект обаче, всички населени места в една област ще бъдат обединени в една обособена територия, която пък от своя страна ще бъде обслужвана от един ВиК оператор. Този оператор ще предоставя услуги по водоснабдяване и канализация на всичките си потребители на територията на цялата област на цени, определени от Комисията за регулиране на ВиК услугите (новообразуван орган). Комисията пък от своя страна ще определя цените чрез определяне на горна граница или на приходи и норми на възвръщаемост, като ще се отчитат и единните показатели за ефективност на ВиК операторите, изискванията за бъдещи капиталови разходи, както и показатели за финансова стабилност.

С настоящото предложение за изменение ще бъде гарантирано на всички български граждани, че ще заплащат справедлива и адекватна цена за използването на ВиК услуги.

По § 12 и 13: Мотивите съвпадат с мотивите по § 1 и 2.

По § 14: Един от проблемите към настоящият момент при стопанисването на голяма част от ВиК системите е неподдържането им или липсата на изграждане на нови от ВиК операторите. Поради тази причина предлагаме вписването на ангажименти на ВиК операторите за инвестиране с цел постигане на по-добра ефективност и подобряване на качеството на услугата. ВиК операторите следва да поемат задължения за подобряване на ВиК системите, които експлоатират и от които ще реализират печалби. Необходимо е ВиК операторите да имат изготвен план за ремонт и поддръжка или изграждане на нови ВиК системи за цяла година, който да е част както от договора му с ВиК асоциацията, така и от бизнес плана на ВиК оператора.

По § 15: Тъй като качеството на водата за питейно-битови цели във водоснабдителната система зависи от ВиК оператора, то би следвало при отклонения от изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите, т.е. при лошо качество на водата, потребителите на ВиК услугата не заплащат услугата „доставяне на вода“ за периода на отклонение от нормативните изисквания за качествата на питейната вода, подавана във водопроводната мрежа.

По § 16: Аналогично на мотивите по предходния параграф, тъй като ВиК операторите са отговорни за предоставяне на услугата „доставка на вода“, предлагаме ВиК операторите да изплащат обезщетения за щетите, нанесени в

резултат на ограниченията по чл. 64, когато в продължение на повече от 24 часа потребителите на ВиК услугата нямат достъп до услугата „доставяне на вода.

По § 17: Мотивите за отпадане на параграфи 5, 6, 9 и 11 от Преходните и заключителни разпоредби са свързани с общински ВиК дружества и съвпадат с мотивите по § 1 и 2.

Вносители:

Петър Николаев Петров
Коста Георгиев Стоянов
Ангел Симонов Спасов
Константина Венцеславова Петрова
Юлиана Радева Карагьова
Данаил Петров Петров
Емил Янков Янков
Сашо Янков Сулев
Ангел Иванов Георгиев
Димчо Димитров Димчев
Климент Пламенов Иванов
Иван Василев Рангелов
Искра Михайлова Михайлова
Найден Георгиев Сулев
Маргарита Иванова Михаева